

Lāčplēša tēls

1. uzdevums

Izlasi eposa raksturojumu divos dažādos avotos!

Kuras žanra pazīmes var attiecināt uz A. Pumpura eposu “Lāčplēsis”?

Pasvītro atrastās žanra pazīmes tabulā!

eposs – liroepikas paveids – varoņpoēma. Eposs stāsta par svarīgiem notikumiem tautas dzīvē. Ir divu veidu eposi. Tautas eposs ir tāds eposs, kas radies folklorā. Literārs (arī mākslas) eposs ir tāds eposs, ko sarakstījis viens autors.	Episkā poēma vai eposs ir viens no liroepikas žanriem. Eposs radies agrāk nekā pārējās poēmas. Eposa sākums ir antīkajā literatūrā. Antīkajā literatūrā poēmas jēdziens cieši saistījās ar epa jēdzienu. Antīkajos tautas eposos ietverti notikumi, kuros izšķīrās tautas, dzimtenes likteņi. Pie episkajām poēmām pieskaitāmas visas varoņpoēmas. Šajās varoņpoēmās tēloti nozīmīgi konkrētā laika konflikti, cildināta varonība. Varonība izpaužas cīņā par tautas interesēm. Daļa no šīm poēmām – epiem radusies uz folkloras pamata un saistās ar izciliem notikumiem tautas dzīvē. Tādi epi ir: • latviešu “Lāčplēsis”; • franču “Dziesma par Rolandu”; • vācu “Nībelungu dziesma”; • igauņu “Kalevipoegs”; • somu “Kalevala” u. c.
--	---

2. uzdevums

Kuras žanra pazīmes saskatāmas A. Pumpura eposā “Lāčplēsis”?

Ieraksti saskatītās žanra pazīmes tabulā!

Ar piemēriem no eposa pamato žanra pazīmes!

1. tabula. Eposa žanra pazīmes

Eposa žanra pazīme	Piemērs no A. Pumpura eposa Lāčplēsis
Liroepikas paveids	Eposs rakstīts dzejas formā. Eposs stāsta par latviešu tautas un Lāčplēša cīņu par brīvību. Eposam ir sižets.
Varoņpoēma	

3. uzdevums

Izvēlies vienu no piedāvātajiem tematiem!

Patstāvīgi veido dubulto dienasgrāmatu!

Dienasgrāmatu vari veidot papīra formātā vai datorā.

Dubultā dienasgrāmata

Izvēlies tematam atbilstošus, svarīgus citātus!

Raksti citātiem komentārus!

Atrodi papildu informāciju!

Lasīšanas gaitā pieraksti idejas, pārdomas, atziņas, vērtējumu un emocijas!

Dienasgrāmatā izmanto dažādus teksta grafiskos organizatorus, vizuālas asociācijas u. tml.!

Temati

- Lāčplēsis – tautas varonis
- Laimdota – tautas garīgā mantojuma glabātāja
- Spīdala – pretrunīgākais tēls eposā
- Kangars – nodevēja tēls
- Nodevības tēma eposā
- Tautas ētisko un tikumisko vērtību atspoguļojums
- Vēstures faktu un notikumu atspoguļojums eposā
- Brīvības un demokrātijas idejas eposā
- Folkloras motīvi eposā
- Lāčplēša ceļojuma piezīmes

Vari piedāvāt arī savu tematu.

2. tabula. Dubultā dienasgrāmata

Temats:	
Citāti	Komentāri, skaidrojoša papildu informācija

Atgādne

Komentāri ir patstāvīgas pārdomas, atziņas, vērtējumi, emocijas.

Papildu informācijai jānorāda informācijas avots.

Pašvērtējums

Izvērtē iegūto lasītāja pieredzi par dubulto dienasgrāmatu!

Kā iegūtās prasmes var izmantot citos mācību priekšmetos?

3. tabula. Lasītāja pieredze

Darbs ar citātiem Citātu atlase atbilstoši tematam, citātu apjoms, pierakstīšana u.c.	
Komentāru rakstīšana Izteiktas pārdomas, formulētas atziņas, izteikts vērtējums un emocijas u.c.	
Papildinformācijas meklēšana Darbs ar vārdnīcām, uzzīņu literatūru, informāciju tīmekļa vietnēs, konsultācijas ar skolotāju u. c.	
Dienasgrāmatas pierakstu noformēšana Teksta grafiskie organizatori, vizualizācija u.c.	
Prasmes, kuras noder arī citos mācību priekšmetos	

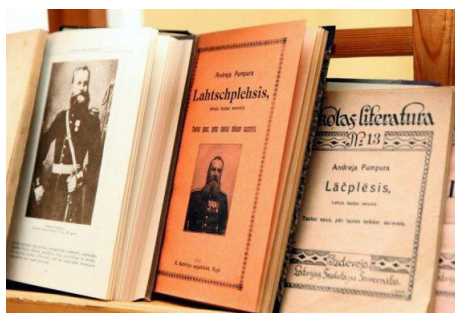
4. uzdevums

Patstāvīgi noskaidro attēlos redzamo darbu saistību ar Lāčplēša tēlu!

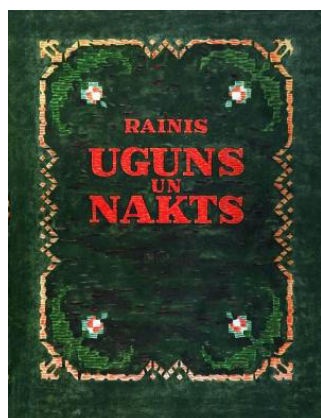
Sadarbībā ar vēstures un literatūras skolotāju precizē un raksturo laiku!

Tas nozīmē, ka tev jānoskaidro darbu tapšanas laiks, darbu nozīme attiecīgajā laikmetā. Neaizmirsti norādīt izmantotos avotus!

4. tabula. Lāčplēša tēls daiļdarbos

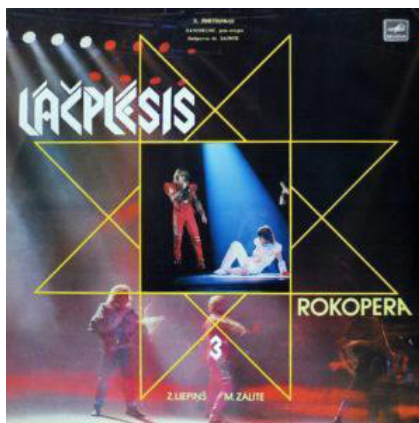
Pumpura eposs "Lāčplēšis"

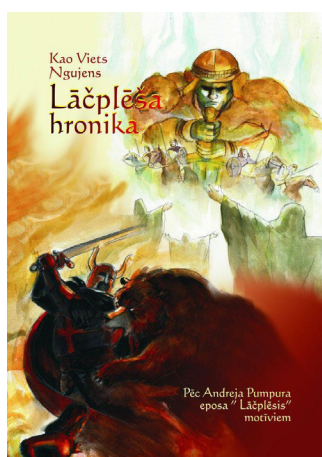
Raiņa luga "Uguns un nakts"

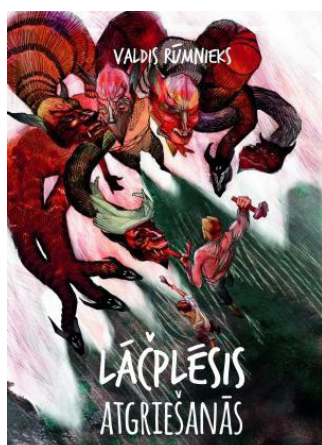
Aleksandra Rusteiķa spēlfilma
"Lāčplēšis"

M. Zālītes librets Z. Liepiņa rokoperai
“Lāčplēsis”

Kao Vieta Ngujena komikss
“Lāčplēša hronika”

V. Rūmnieka grāmata “Lāčplēsis.
Atgriešanās”

5. uzdevums

Izvēlies 2 darbus, kuros ir Lāčplēša tēls!

Izmanto informāciju 4. tabulā!

Iepazīsties ar izvēlētajiem darbiem pilnībā!

Veido salīdzinājumu “Katram laikmetam ir savs Lāčplēsis”!

5.1. Ideju apkopojumam izmanto tabulu vai Venna diagrammu!

Domā par kopīgo un atšķirīgo tēlos!

5. tabula. Lāčplēša tēlu salīdzinājums

Lāčplēsis _____ <i>(autors)</i> _____ <i>(darba žanrs)</i> _____ <i>(nosaukums)</i>	Kopīgais Lāčplēša tēliem	Lāčplēsis _____ <i>(autors)</i> _____ <i>(darba žanrs)</i> _____ <i>(nosaukums)</i>

5.2. Noskaidro, kuri klasesbiedri salīdzināšanai izvēlējušies vienus un tos pašus

Lāčplēša tēlus?

Strādā domubiedru grupā!

Sagatavojiet radošu prezentāciju “Katram laikmetam ir savs Lāčplēsis”!

5.3. Prezentējiet grupas darbu!

Pieraksti interesantus, pārsteidzošus, atšķirīgus viedokļus citu grupu prezentācijās!